

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu
Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Radovana Suchánka a soudců Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj) a Jiřího Zemánka ve věci ústavní stížnosti stěžovatele **Stop Genocidě** se sídlem Hlubočepská 85/64, Praha 5, zastoupeného Mgr. Stanislavem Hykyšem, advokátem se sídlem Zelená 267, Pardubice, proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 9. 6. 2014, č. j. 64 A 1/2014–56, a proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2014, č. j. 5 As 112/2014–33, za účasti Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci a Nejvyššího správního soudu jako účastníků řízení, a Městského úřadu Chrastava, se sídlem nám. 1. Máje 1, Chrastava, jako vedlejšího účastníka,

t a k t o :

Ústavní stížnost se z a m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a předchozí průběh řízení

1. Ústavní stížností doručenou Ústavnímu soudu dne 17. 1. 2015 se spolek Stop Genocidě (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví citovaných rozhodnutí, neboť má za to, že jimi bylo porušeno jeho základní právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), právo svobodně se shromažďovat podle čl. 19 Listiny a právo svobody projevu podle čl. 17 Listiny. Stěžovatel rovněž namítá porušení čl. 2 odst. 2, čl. 4 odst. 2 Listiny a zásad demokratického právního státu a postulátů ochrany základních práv a svobod soudní mocí ve smyslu čl. 1 odst. 1 a čl. 4 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“).

2. Dne 14. 5. 2014 oznámil stěžovatel (jako svolavatel) konání shromáždění, které se mělo uskutečnit dne 26. 5. 2014 v době od 11 do 17 hodin na Náměstí 1. máje v Chrastavě. Účelem shromáždění měla být demonstrace za zastavení umělých potratů, jež měla probíhat formou vystavených informačních panelů. Zároveň v oznámení o konání shromáždění (a pak také samostatně e-mailem) stěžovatel (respektive jeho zástupce) požádal o informování školských zařízení ve městě o nadcházejícím protipotratovém shromáždění tak, aby případně - vzhledem k drastické skutečnosti potratů vyobrazených na panelech - zakázaly prohlídku osobám mladším 15 let. Stejně tak svolavatel uvedl, že pro tyto účely budou na místě konání použity varovné cedule.

3. Městský úřad Chrastava (dále jen „vedlejší účastník“ anebo „úřad“) rozhodnutím ze dne 14. 5. 2014 ohlášené shromáždění (a také shromáždění, které by se konalo dne 23. 5. 2014) zakázal po zkušenostech s předchozím shromážděním stěžovatele konaným dne 23. 4. 2014 na stejném místě s tím, že používané panely svým drastickým a hrubě zkreslujícím vyobrazením nad jakoukoliv přijatelnou míru směřují k roznecování nenávisti. Stěžovatel se jejich vystavením dopouští rovněž hrubé neslušnosti a zároveň panely zobrazují nacistické symboly a stavějí je nechutným způsobem na roveň činnosti, která je v českém právním řádu legální (potraty). Proto byly dle úřadu dány důvody zákazu shromáždění ve smyslu

ustanovení § 10 odst. 1 písm. a), písm. b) a písm. c) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o právu shromažďovacím“). Uvedené důvody zákazu pak dle vedlejšího účastníka znásobilo to, že na dotčeném náměstí sídlí základní škola, přičemž bylo prakticky nemožné zabránit dětem shlédnout vystavované panely, které svojí drastičností mohou ohrozit jejich duševní zdraví a zdravý duševní rozvoj. Úřad rovněž uvedl, že náměstí je oblíbeným místem též pro seniory a drastičnost plakátů by mohla ohrozit jejich tělesné zdraví. Z těchto důvodů proto vedlejší účastník shledal nutnost zakázat shromáždění též dle ustanovení § 10 odst. 2 písm. a) zákona o právu shromažďovacím. Závěrem pak úřad uvedl, že ze strany stěžovatele se jedná o zneužití shromažďovacího práva, neboť „*ve skutečnosti se jedná o výstavu extremistických vyobrazení, připomínající sektářský fanatismus*“.

4. Proti zakazu shromáždění brojil stěžovatel u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, který jeho žalobu rozsudkem napadeným nyní projednávanou ústavní stížností jako nedůvodnou zamítl. Soud ve svém rozhodnutí nejprve zdůraznil nezbytnost zachování shromažďovacího práva (respektive svobody projevu) též pro šokující názory. Vyzdvihl však, že inkriminované shromáždění se mělo konat v těsném sousedství základní školy, kterou navštěvují děti ve věku od 6 do 15 let, jež se po náměstí běžně pohybují (například při cestě do jídelny). Za této situace soud dovedl eventuální zásah do práv těchto dětí, neboť nahlášená akce by je bezesporu mohla konfrontovat s otázkou umělého přerušování těhotenství způsobem nepřiměřeným jejich věku a zasáhla by tak do jejich ústavně zaručených práv ve smyslu ustanovení § 10 odst. 1 písm. a) zákona o právu shromažďovacím. Připomněl též práva rodičů těchto dětí, kteří mají právo seznámit svoje děti s problematikou umělého přerušování těhotenství ve shodě s vlastním náboženským či filozofickým přesvědčením a vlastní formou. Soud přitom odmítl jako nedostatečná opatření, která stěžovatel plánoval přijmout, aby zabránil těmto negativním jevům. Zároveň soud považoval ohlášené shromáždění za hrubě neslušné, kdy kromě ohrožení dětí uvedl, že by shromážděním byla zasažena též další zranitelná skupina – senioři. Proto potvrdil, že byl naplněn i důvod zákazu shromáždění dle ustanovení § 10 odst. 1 písm. b) zákona o právu shromažďovacím.

5. Kasační stížnost stěžovatele Nejvyšší správní soud zamítl nyní napadeným rozsudkem. Nejvyšší správní soud konstatoval, že jakkoliv je obsah panelů vystavovaných stěžovatelem šokující a krutý, jedná se o shromáždění, které v obecné rovině musí společnost strpět. Přesto soud zdůraznil, že shromažďovací právo není právem absolutním a v některých případech může být omezeno, přičemž v nyní posuzovaném případě považoval za podstatnou otázku, zda závažným důvodem pro zákaz shromáždění svolaného stěžovatelem může být jeho negativní vliv na zdraví dětí. Dospěl přitom k závěru, že oznámené shromáždění mělo do práv dětí zasáhnout, neboť by drastickou formou konfrontovalo děti ve věku od 6 do 15 let z blízké základní školy s otázkou umělého přerušování těhotenství tím, že by informace těmto dětem byly poskytovány způsobem nepřiměřeným jejich věku a schopnostem. Soud se neztotožnil s argumentem, že by zhlédnutí panelů ze strany dětí bránila velikost náměstí či zde vysázená zeleň a zároveň odmítl opatření přijatá stěžovatelem mj. s odůvodněním, že výstražné cedule by mohly děti spíše přilákat nežli odlákat. Ačkoliv tedy soud zdůraznil, že nikterak nezakazuje hlásání myšlenek stěžovatele, zdůraznil, že případné shromáždění musí být vedeno způsobem, jenž nebude ohrožovat, šokovat či jakkoliv zraňovat malé děti. Není-li to možné, musí práva stěžovatele ustoupit, případně se musí shromáždění uskutečnit bez osazení předmětných „informačních panelů“. Proto soud považoval formu sdělení názorů, kterou využil stěžovatel, s ohledem na skutečnost, že by shromáždění cílilo též na malé děti, za nepřijatelnou, přičemž odmítl požadavek stěžovatele, aby městská policie zakázala vstup na náměstí osobám mladším 15 let. Nejvyšší správní soud tak souhlasil s hodnocením předmětného shromáždění jako hrubě neslušného, byť odmítl, že by důvodem k zakazu mohla být přítomnost seniorů, neboť u této skupiny obyvatel již lze očekávat schopnost

kritického myšlení, a neztotožnil se ani s tvrzením vedlejšího účastníka, že se v tomto případě vůbec nejednalo o shromáždění.

II. Argumentace stěžovatele

6. Stěžovatel zdůrazňuje důležitost práva na svobodu myšlení a práva projevat své názory, které jsou pojmovou součástí práva shromažďovacího. Tvrdí, že plánoval projev svůj názor, že ve společnosti a právu České republiky není dostatečně chráněn nenarozený život podle čl. 6 odst. 1 Listiny. Otázka umělého přerušování těhotenství je přitom nepochybně legitimní, i když kontroverzním tématem veřejné společenské diskuse. Účelem vystavených panelů takto bylo odsoudit (a nikoli propagovat) násilí a vystavené obrazy měly obhajovat lidskou důstojnost, aniž by urážlivě útočily či znevažovaly osoby, které mají na problematiku interrupcí opačný názor. Jakkoli tedy stěžovatel uznává, že výkon svobody projevu prostřednictvím předemných informačních panelů byl do určité míry provokativní, přesto soudí, že nebyl dán dostatečný důvod pro omezení jeho svobody.

7. Dále stěžovatel odmítá, že by adresáty jeho projevu měly být menší děti či osoby, u nichž by bylo z jiného specifického důvodu možno očekávat, že zvolená forma sdělení u nich vyvolá pohoršení a které ji nebudou schopny mentálně patřičně zpracovat. Naopak vyzdvihuje, že plánoval učinit mnohá opatření, která měla těmto osobám zabránit styku s těmito panely: panely nechtěl umístit před základní školu, nýbrž do vzdálenosti 40 metrů od ní (navíc v této souvislosti připomíná, že náměstí je osázeno zelení, takže je vyloučeno, že by se s panely, které by byly umístěny uprostřed náměstí, musel seznamovat náhodný kolemjdoucí), zobrazení panelů by bylo opačným směrem než základní škola, v ohlášení vyzval žalovaného k součinnosti v tom smyslu, aby dětem mladším 15 let nebyla prohlídka panelů umožněna, a rovněž hodlal umístit do okolí shromáždění varovné cedule. Proto soudí, že místo konání shromáždění a umístění panelů ohlásil a situoval tak, aby se shromážděním a s jeho poselstvím (odmítání umělého ukončení těhotenství) nebyly konfrontovány děti ani jiné osoby, které si nebudou přát se s ním seznámit. V této souvislosti stěžovatel rovněž připomíná, že konání shromáždění na veřejném prostranství, jakým náměstí je, s sebou z povahy věci nese Listinou aprobovaný důsledek, že po nezbytnou dobu konání shromáždění dotčené veřejné prostranství nemůže být v obvyklém režimu, jak tomu je v době, kdy se shromáždění nekoná.

8. Stěžovatel také odmítá, že by se vystavovanými panely měl dopustit hrubé neslušnosti a naopak zdůrazňuje, že tyto panely použil pouze k demonstraci a k vizuálnímu šokování v rámci své přesvědčovací kampaně, v níž vyjadřuje vyhraněný odpor k umělému ukončení těhotenství. Z jeho pohledu měly uvedené výrazové prostředky upozornit na to, že umělé ukončení těhotenství je svým způsobem násilné usmrcování lidí, stejné jako v řadě jiných hrůzných případů politických či etnických masových vraždění, které jsou společností odsuzovány, zatímco umělé ukončení těhotenství je legální. Jeho přesvědčení, jakkoli s největší pravděpodobností není veřejností v České republice obecně sdíleno, je přitom legitimním názorem, který má právo hlásat a k jehož propagaci tedy může užít i velmi provokativních metod.

9. Proto stěžovatel soudí, že bylo na vedlejšímu účastníkovi, aby konání shromáždění umožnil, a to za použití adekvátních organizačních opatření. V žádném případě však nebyl oprávněn shromáždění takto účelově a apriorně zakázat. Pokud následně obecné soudy nepřisvědčily argumentaci stěžovatele, porušily svoji ústavně uloženou povinnost chránit výkon základního práva pokojně se shromažďovat.

10. Závěrem se stěžovatel dovolává skutečnosti, že se obecné soudy nevypořádaly se závěry vyslovenými Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 31. 5. 2012, č. j. 7 As 48/2012–

14 (veškerá judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz), ve kterém byla řešena otázka, zda totožné informační panely použité stěžovatelem při shromáždění byly pohoršlivé.

III. Vyjádření účastníků, vedlejšího účastníka řízení a replika stěžovatele

11. Krajský soud ve svém vyjádření toliko odkázal na napadená rozhodnutí obou soudů, ve kterých prý byly řádně vypořádány veškeré námitky stěžovatele.

12. Nejvyšší správní soud ve svém vyjádření zdůraznil, že nikterak nezpochybnil důležitost zajištění práva na svobodu projevu nebo práva shromažďovacího. Naopak, vyzdvihl nutnost garance těchto práv, takže se v tomto ohledu ztotožňuje se stěžovatelem citovanými obecnými východisky. Připomíná však, že důvodem zákazu shromáždění bylo osazení informačních panelů, které obsahují vyobrazení absolutně nevhodná pro děti nízkého věku, do těsné blízkosti základní školy. K této otázce se soud ve svém rozhodnutí podrobně vyjádřil, když dovodil, že shromažďovací právo není právem absolutním a v situaci, kdy je shromáždění zacílené či ve svém důsledku vede k zasažení práv dítěte, je na místě je zakázat, přestože je jinak s ohledem na zaručenou svobodu projevu a shromažďování zásadně možné použití předmětných informačních panelů. Nejvyšší správní soud odkázal též na svoji argumentaci, v níž vyložil, z jakého důvodu nebylo možné zakázat dětem vstup na veřejné prostranství, a vyjádřil se rovněž k limitům pozitivních závazků státu ve vztahu k právu shromažďovacímu či právu na svobodu projevu. Soud odmítl opětovně poukazy stěžovatele na to, že se údajně nachází v neřešitelné pozici, neboť je výlučně jeho věcí, jaké místo si zvolí pro své shromáždění. Při této volbě však musí dbát také práv dětí a jejich rodičů. Závěrem soud odmítl, že by se nevypořádal se závěry vyřčenými ve shora citovaném rozsudku sp. zn. 7 As 48/2014. Proto Nejvyšší správní soud navrhl, aby Ústavní soud ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněnou odmítl, případně aby ji jako nedůvodnou zamítl.

13. Vedlejší účastník ve svém vyjádření navrhl, aby Ústavní soud ústavní stížnost v plném rozsahu zamítl a rozsudek Nejvyššího správního soudu v plném rozsahu potvrdil. Odkázal na svá předchozí vyjádření k věci samé a zdůraznil, že pokud by měl realizovat opatření, která uvádí stěžovatel, aby se zabránilo ke vstupu dětí na náměstí, tak by jednak nezákonně omezoval ústavní práva jiných osob (byť mladších 15 let), a jednak by toto opatření bylo v praxi nerealizovatelné. Zároveň zdůraznil, že skutečnost, aby předmětné panely viděly děti, je přímo podstatou a cílem výstav stěžovatele, když za licoměrná a falešná pokládá tvrzení o jeho snaze zabránit vstupu dětí na tuto akci. V této souvislosti vedlejší účastník vytýká, že poté, co ve velkém počtu proběhly výstavy stěžovatele u škol středních, hodlá je rozšířit i před školy základní. Takto dokonce varuje, že v případě, kdy by nález Ústavního soudu zrušil rozsudek Nejvyššího správního soudu, dala by se u základních škol čekat doslova invaze výstav tohoto spolku.

14. Stěžovatel v replice k vyjádření Nejvyššího správního soudu uvedl, že volba místa shromáždění na chrastavském náměstí je legitimní volbou pro prezentaci názorů a cílů shromáždění, když opět připomíná, že panely měly být stranou od školy a neměly se nacházet v blízkosti školy, nýbrž na náměstí jako takovém. Stejně tak připomíná, že učinil všechna jemu dostupná opatření, aby s panely nebyly konfrontovány menší děti či osoby, u nichž by bylo z jiného specifického důvodu možno očekávat, že zvolená forma sdělení u nich vyvolá pohoršení, které nebudou schopny patřičně mentálně zpracovat. K vyjádření vedlejšího účastníka pak stěžovatel upozorňuje, že ho (a jeho členy) tento účastník opakovaně uráží. Tyto postoje dle stěžovatele svědčí o tom, že jeho odpovědní zástupci, jako představitelé orgánu veřejné moci, rozhodovali a jednají zaujatě a hrubě nekorektně. Zároveň konstatuje, že pokud vedlejší účastník poskytl videozáznamy o průběhu předchozího shromáždění, tyto

nutně svědčí o tom, že shromáždění probíhalo pokojně a důstojně a pořadatelé nikoho neobtěžovali, nýbrž komunikovali pouze s tím, kdo o jimi prezentované názory jevil zájem.

V. Splnění podmínek řízení

15. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 *a contrario* zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o Ústavním soudu“), byla podána včas (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) a splňuje též ostatní podmínky řízení vyžadované zákonem [§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

VI. Vlastní hodnocení Ústavního soudu

16. Ústavní soud ustáleně judikuje, že jeho úkolem je toliko ochrana ústavnosti, a nikoliv zákonitosti (čl. 83 Ústavy). Ústavní soud není v řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy povolán k přezkumu aplikace podústavního práva a může tak činit jen tehdy, jestliže současně shledá porušení základního práva či svobody, protože základní práva a svobody vymezují nejen rámec normativního obsahu aplikovaných právních norem, nýbrž také rámec jejich ústavně konformní interpretace a aplikace. Interpretace zákonných a podzákonných právních norem, která nešetří základní práva v co nejvyšší míře, při současném dodržení účelu aplikovaných právních norem, anebo interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti, pak znamenají porušení základního práva či svobody.

17. Zároveň Ústavní soud připomíná, že v určitých, výjimečných případech považuje za nezbytné rozhodnout o ústavní stížnosti formou nálezu bez ohledu na reálnou efektivnost či nutnost zásahu proti tvrzenému porušení základních práv a svobod. Tato tzv. objektivní funkce ústavní stížnosti slouží zejména k vyjasnění výkladu ústavních norem a způsobu jejich promítnutí do aplikace podústavního práva či řešení významných společensko-právních otázek. Takové okolnosti nastaly v nyní projednávaném případě, neboť případ stěžovatele (jakkoliv z časových důvodů nemůže mít dopad na konání ohlášeného shromáždění) se dotýká výkonu základního práva pokojně se shromažďovat, jehož meze doposud nebyly v judikatuře Ústavního soudu jasně stanoveny, a zároveň se jedná o jedno z klíčových politických práv zaručujících demokratickou podstatu společenského uspořádání.

18. Podstatu nyní pojednávané ústavní stížnosti tvoří námitka stěžovatele, že obecné soudy a vedlejší účastník svými rozhodnutími zasáhly do jeho práva pokojně se shromažďovat zaručeného čl. 19 Listiny (a dalších odvozených základních práv a svobod), neboť nedůvodně zakázaly jím řádně ohlášené shromáždění.

19. Ústavní soud považuje za důležité dříve, nežli se bude věnovat konkrétním aspektům nyní projednávaného případu, ve shodě se stěžovatelem i Nejvyšším správním soudem vyzdvihnout důležitost politického práva svobody projevu a práva pokojně se shromažďovat.

20. Právo na svobodu projevu a z něj odvozené právo na informace Ústavní soud ve své judikatuře konstantně považuje za jeden z úhelných kamenů demokratického státu, neboť teprve svobodné informace a jejich výměna a svobodná diskuse činí z člověka občana demokratické země; naopak absence této svobody demokracii pojmově vylučuje [viz např. nálezn sp. zn. I. ÚS 526/98 ze dne 18. 2. 1999 (N 27/13 SbNU 203; 70/1999 Sb.); veškerá judikatura zdejšího soudu je dostupná též z: <http://nalus.usoud.cz/>]. Pro demokracii, chápanou jako vládu lidu, lidem a pro lid, je životní nutností šíření informací, myšlenek a názorů, ať už pochvalných či kritických, proto, aby byla veřejnost zásobena všemi dostupnými fakty nezbytnými pro vyvolání kvalitní debaty ve věcech celospolečenského zájmu a následného utváření názoru jednotlivců či k dosažení konsenzu o řízení a obstarávání

věci celospolečenského zájmu. V neposlední řadě, svoboda projevu a právo na informace výrazně přispívají též k osobnímu růstu jedince jak v oblasti intelektuální, tak osobnostní, což je taktéž v zájmu otevřené demokratické společnosti [viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 146/04 ze dne 4. 4. 2005 (N 71/37 SbNU 9)]. Ústavní zakotvení svobody projevu jakožto ústavního subjektivního práva jednotlivce pak umožňuje každému nositeli této svobody její ochranu v rovině ústavního soudnictví a klade limity jak pro zákonodárce při tvorbě právní úpravy, tak pro orgány aplikující právo (včetně soudů) při interpretaci a aplikaci této právní úpravy (srov. např. Bartoň, M. *Svoboda projevu: principy, garance, meze*. Praha: Leges, 2010, s. 30).

21. Ústavní soud se zároveň ve své judikatuře ztotožnil s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále též "ESLP"), podle níž se svoboda projevu jako taková vztahuje nejen na „informace“ nebo „myšlenky“ příznivě přijímané či považované za neškodné či bezvýznamné, nýbrž i na ty, které zraňují, šokují nebo znepokojují: tak tomu chtějí pluralita, tolerance a duch otevřenosti, bez nichž není demokratické společnosti (viz např. rozsudek *Handyside proti Spojenému království* ze dne 7. 12. 1976, č. 5493/72).

22. Ústavní soud konstatuje, že výše uvedené lze vztáhnout též na záruky práva pokojně se shromažďovat, neboť toto právo lze chápat i jako kolektivní výkon svobody projevu. Úzké sepětí obou těchto práv ostatně plyne již z ustanovení § 1 odst. 2 zákona o právu shromažďovacím, jež uvádí, že výkon práva shromažďovacího slouží k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek. Pokud tedy byla výše zdůrazněna nezbytnost ochrany práva svobodně vyjadřovat názory, musí být stejné garance (samozřejmě s přihlédnutím k jeho specifikům) poskytnuty též shromažďovacímu právu. Bez možnosti kolektivního výkonu svobody projevu by se totiž toto politické právo stalo chimérou a takto by se stala chimérou též demokracie samotná. Ústavní soud v této souvislosti rovněž zdůrazňuje, že právě kolektivní aspekt shromáždění může často vystupovat jako podpůrný faktor pro rozproudnění veřejné diskuse a debaty nad věcmi veřejnými, poněvadž někteří občané nemají vůli (z různých důvodů) veřejně pronášet a prezentovat své názory individuálně a pokoušet se přesvědčovat ostatní o jejich správnosti. Účast na shromáždění společně s jinými jim však poskytuje možnost, jak se veřejně s určitými názory ztotožnit a vyjádřit jim tak podporu a takto využít svého práva na svobodu projevu.

23. Ústavní soud se tedy plně ztotožňuje s judikaturou Nejvyššího správního soudu, mj. citovanou též v nyní napadeném rozhodnutí, dle které moderní demokracie představuje vládu většiny při respektování práv menšin (čl. 6 Ústavy), která musí být připravena i ke konfrontaci s menšinovými názory, které jsou jí v daném okamžiku třeba i nepohodlné. Jakékoliv omezení politických práv, tedy též práva shromažďovacího, je proto třeba posuzovat s krajní obezřetností, neboť nesmí vést - ve svých důsledcích - k jeho postupné erozi a k vytěsnění většiny nepohodlné menšiny z veřejného diskurzu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2007, č. j. 8 As 51/2007–69). Stejně tak ESLP opakovaně zdůrazňuje důležitost práva pokojně se shromažďovat, neboť je považuje za „základní právo“ v demokratické společnosti, přičemž je (podobně jako svobodu projevu, neboť čl. 11 Úmluvy, garantující svobodu shromažďování a sdružování, musí být dle ESLP vždy vykládán ve světle čl. 10 chránícího svobodu projevu) považuje za jeden ze základů takové společnosti (viz např. rozhodnutí ze dne 20. 2. 2003 ve věci *Djavit An proti Turecku*, stížnost č. 20652/92). V této souvislosti ESLP opakovaně zdůraznil, že právo pokojně se shromažďovat v sobě nese jak závazky negativní (ve smyslu povinnosti státu zdržet se zásahů do tohoto práva), tak závazky pozitivní spočívající v zajištění ochrany efektivního výkonu tohoto práva ze strany státu pro všechny osoby. Současně uvedl, že čl. 11 Úmluvy chrání i shromáždění, jež mohou obtěžovat nebo urážet osoby nesouhlasící s

hlásanými myšlenkami nebo tvrzeními (viz např. rozsudek ze dne 21. 6. 1988 ve věci *Plattform „Ärzte für das Leben“* proti Rakousku, stížnost č. 10126/82).

24. Přesto je nutno konstatovat, že svoboda projevu i právo shromažďovací nejsou právy absolutními, neboť jak upřesňuje čl. 10 a čl. 11 Úmluvy či čl. 17 odst. 4 a čl. 19 odst. 2 Listiny, podléhají výjimkám, jež ovšem musí být interpretovány striktně, přičemž nezbytnost každého omezení musí být přesvědčivě prokázána. Musí být tedy vždy postaveno najisto, že dané omezení odpovídalo „naléhavé společenské potřebě,“ bylo přiměřené sledovanému legitimnímu cíli a důvody, na něž se odvolaly vnitrostátní orgány pro jeho ospravedlnění, byly „relevantní a dostatečné“ (srov. k tomu např. rozhodnutí ze dne 26. 4. 1979 ve věci *Sunday Times proti Spojenému Království*, rozhodnutí ze dne 23. 9. 1994 ve věci *Jersild proti Dánsku*, rozhodnutí ze dne 21. 1. 1999 ve věci *Janowski proti Polsku*, rozhodnutí ze dne 25. 11. 1999 ve věci *Nilsen a Johnsen proti Norsku*, rozhodnutí ze dne 29. 2. 2000 ve věci *Fuentes Bobo proti Španělsku*). Zároveň nelze odhlédnout od skutečnosti, že shromažďovací právo je omezeno také ostatními ústavně zaručenými právy a svobodami, se kterými se může dostávat do vzájemného konfliktu.

25. V nyní posuzovaném případě nastal konflikt mezi právem pokojně se shromažďovat a právem dětí na jejich zvláštní ochranu, tj. na zdravý a nerušený mravní a sociální vývoj a jejich blaho (čl. 32 odst. 1 věty druhé Listiny a čl. 3 odst. 1 a 2 Úmluvy o právech dítěte). Jakkoli totiž vedlejší účastník ve svém rozhodnutí argumentoval též nutností ochrany zdraví a morálky seniorů či se dovolával lidské důstojnosti obětí válečných masakrů, obecné soudy správně dovodily, že v tomto ohledu by daný střet nevyzněl v neprospěch práva shromažďovacího, neboť zde uvedené chráněné hodnoty musely ustoupit výkonu tohoto politického práva. Jak totiž plyne ze shora řečeného, násilné a brutální záběry, které jsou použity k rozprouzení veřejné diskuse, požívají ochrany z hlediska svobody projevu i práva shromažďovacího, neboť i přes jejich pobuřující či šokující charakter pro mnohé členy společnosti jsou i nadále hodny ochrany. Demokracie – jakožto forma společenského a politického uspořádání – se totiž vyznačuje vzájemnou debatou jejich členů a názorovou konfrontací, z níž v zásadě nejsou vyloučeny žádné názory a postoje. Musí proto platit okřídlené Voltairovo rčení, podle něhož „s vašimi názory nesouhlasím, ale do smrti budu hájit vaše právo je říkat.“ Tak tomu chce skutečnost, že demokracie „důvěřuje“ občanům, že se aktivně a svědomitě této diskuse účastní a jsou schopni rozlišit věrohodnost či akceptovatelnost jednotlivých myšlenek, přičemž jsou schopni rozpoznat též zjevně šokující či pobuřující projev. Uvedené však nelze rozumně požadovat od dětí, neboť právě ty, s ohledem na jejich mravní a duševní vyspělost, musí být chráněny před některými formami projevů, které by je nad únosnou míru zasáhly či obtěžovaly.

26. Podle ustanovení čl. 32 odst. 1 věty druhé Listiny je zaručena zvláštní ochrana dětí a mladistvých. Nutnost zosílené ochrany zájmů a práv dětí zdůrazňuje též Úmluva o právech dítěte, jíž je Česká republika vázána, která již ve své preambuli zdůrazňuje, že dítě pro svou tělesnou a duševní nezralost potřebuje zvláštní záruky a péči. V čl. 3 odst. 1 pak tato úmluva stanoví, že zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoliv činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. Podle čl. 3 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte se její smluvní státy zavazují zajistit dítěti takovou ochranu a péči, jaká je nezbytná pro jeho blaho, přičemž berou ohled na práva a povinnosti jeho rodičů, zákonných zástupců nebo jiných jednotlivců právně za něho odpovědných, a činí pro to všechna potřebná zákonodárná a správní opatření. Zároveň Ústavní soud připomíná čl. 24 odst. 1 a odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie, který stanoví, že děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro jejich zdravý vývoj, a že veškeré jednání týkající se dětí, ať již ze strany veřejné či soukromé instituce, musí být vedeno v první řadě se zřetelem k vyššímu zájmu dítěte. Citovaná ustanovení tedy vyzdvihují zájem dítěte jako přední hledisko při jakékoliv činnosti týkající se dětí a reflektují skutečnost,

že jakkoli lze považovat za přirozené a žádoucí, aby dítě bylo vychováváno svými rodiči, nelze odhlédnout od toho, že i dítě samo je bytostí jedinečnou, nadanou nezadatelnými, nezcizitelnými, nepromlčitelnými a nezrušitelnými základními právy a svobodami (čl. 1 Listiny), tedy bytostí, které by se mělo dostat při jejím vývinu toho nejlepšího, totiž toho, aby výše uvedené atributy nezůstaly prázdny slovy [viz též nálezn sp. zn. IV. ÚS 695/2000 ze dne 19. 4. 2001 (N 66/22 SbNU 83)]. Proto má stát povinnost ochránit dítě od jakýchkoli negativních projevů, které by je mohly ohrozit v jeho mravním a duševním vývoji.

27. V této souvislosti Ústavní soud připomíná, že důležitý veřejný zájem na ochraně této věkové skupiny dovoluje zákonodárci příslušným právním předpisem omezit, resp. vymezit způsoby prezentace určitých společenských témat či aktivit tak, aby nemohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých. Takto například ustanovení § 32 odst. 1 písm. e) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, normuje, že provozovatel vysílání je povinen nezařazovat do vysílání pořady, které mohou vážně narušit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých zejména tím, že obsahují pornografii a hrubé samoučelné násilí. Podobně ustanovení § 6 odst. 3 zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že poskytovatel audiovizuální mediální služby na vyžádání je povinen zajistit, aby děti a mladiství neměli běžně možnost vidět nebo slyšet obsah, který může vážně narušit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých zejména tím, že obsahuje pornografii a hrubé samoučelné násilí. Speciální ochranu mravního vývoje dětí pak lze dovodit také z trestního zákoníku, jehož ustanovení § 190 postihuje toho, kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí. Ačkoli tedy prostituce v našich podmínkách není chápána jako trestný čin, je to právě ochrana práv dětí a jejich vývoje, která požaduje, aby tato činnost byla omezena v prostoru před školskými či podobnými zařízeními.

28. Ústavní soud dále uvádí, že hodnocení, zda může určité jednání ohrozit mravní vývoj dětí, souvisí s hodnocením pojmu mravnosti. Přitom je třeba mít na zřeteli, že jakkoliv jsou zákonitostí fyzického, psychického a mravního vývoje dětí a mladistvých předmětem zkoumání řady oborů (medicíny, psychologie, pedagogiky, sociologie, filozofie atp.), interpretace mravnosti spadá i do oblasti právního hodnocení. Právo totiž není bezhodnotovým systémem a jakkoliv hodnocení mravnosti je ze své podstaty subjektivní, ovlivněné osobou hodnotícího a podmíněné kulturním prostředím i časem, v nichž je zaujímano, nutně platí, že v konkrétním případě, kdy s pojmem „mravnost“ právo výslovně pracuje, je na správním orgánu a posléze soudu, aby tomuto pojmu přiřadil konkrétní význam a obsah (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2007, č. j. 8 As 62/2005–66). Posoudit možný vliv na fyzický, psychický či morální vývoj dítěte, vyvolaný zcela určitým obsahem prezentovaných materiálů, bude totiž moci každý s běžnými znalostmi a praktickými zkušenostmi získanými školním vzděláním, výchovou a životními prožitky, nepůjde-li o složitý hraniční případ úsudku ve vztahu ke konkrétnímu obsahu pořadu, neboť jde o zákonitost, s nimiž je konfrontován každý, kdo se kdy jakkoliv podílel na výchově dítěte, ale též jakákoliv průměrná normálně smýšlející osoba aplikující standardy současné společnosti v této oblasti (viz též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2008, č. j. 6 As 70/2007–104).

29. Ve shodě s výše uvedeným Ústavní soud připomíná též judikaturu ESLP, podle níž není možné nalézt jednotné pojetí morálky, neboť co je vyžadováno morálkou se mění podle času, místa, a to obzvláště v oblastech, které se velmi rychle proměňují. Přesto však právě ve vztahu k dětem ESLP zdůrazňuje nutnost obrany morálky či mravnosti, kdy takto ztřeštěji posuzoval vydání knihy pro děti s informacemi o sexualitě (viz rozhodnutí ze dne 7. 12. 1976 ve věci *Handyside proti Spojenému království*, stížnost č. 5493/72) nebo pořádání kontroverzní výstavy týkající se homosexuality a bestiality, pro níž nebyl stanoven věkový

limit návštěvníků (rozhodnutí ze dne 24. 5. 1998 ve věci *Müller a další proti Švýcarsku*, stížnost č. 10737/84).

30. S ohledem na výše uvedené tedy Ústavní soud souhrnně konstatuje, že v případech, kdy jsou děti či mladiství příjemci informací, je dán zvýšený požadavek na zachování mravnosti a na ochraně jejich práv i ve vztahu ke svobodě projevu a shromažďovacímu právu. To samozřejmě neznamená, že by tato základní práva ve vztahu k dětem bylo možno omezit za jakékoli situace, neboť i v těchto případech je třeba vždy poměřovat proporcionalitu daného zásahu. Zásah do citovaných práv je tedy možný pouze tehdy, kdy by jiná opatření sledující stejný účel a cíl nebyla dostatečná či by negativní dopady omezení jednoho základního práva v důsledku upřednostnění jiného přesáhly akceptovatelnou mez. Takto uvažoval Ústavní soud i v nyní projednávané věci a dospěl k závěru, že zásah do stěžovatelova práva shromažďovacího požadavku nezbytnosti a proporcionality odpovídal.

31. Ústavní soud ve shodě s Nejvyšším správním soudem nikterak nepochybně, že otázka interrupcí a práva na život (ve smyslu čl. 2 Úmluvy či čl. 6 odst. 1 věty druhé Listiny) je otázkou etickou, filosofickou a také právní, kdy se například ESLP ve věci *Vo proti Francii* (rozsudek ze dne 8. 7. 2004, stížnost č. 53924/00) zabýval otázkou, zda lidský plod požívá ochrany práva na život dle čl. 2 Úmluvy a dospěl k závěru, že tato otázka spadá do uvážení každého státu, neboť nebyla vyřešena ve většině smluvních zemí a neexistuje žádný evropský konsenzus o vědecké a právní definici právního začátku života.

32. Zároveň má Ústavní soud za nepochybné (a nepopírá to ani samotný stěžovatel), že forma, jakou využívá k prezentaci svých postojů, je formou šokující. V této souvislosti je však nutno vyzdvihnout, že je především na stěžovateli samotném, zdali tento způsob prezentace považuje za vhodný a prospěšný, přičemž státní orgány i ostatní dospělí jedinci jsou obecně povinni strpět konfrontaci s takto vyjádřenými postoji, neboť lze očekávat, že se sami dokáží s prezentovanými materiály vypořádat a tyto na nich nezanechají, pokud s nimi nebudou souhlasit, újmu na jejich zdraví a nezasáhnou ani do jejich základních práv. Takto se ostatně Ústavní soud plně ztotožňuje s Nejvyšším správním soudem, že by nebyl dán důvod omezit shromažďovací právo stěžovatele, pokud by svá sdělení a jejich kontroverzní formu prezentace zaměřil na seniory. Jakkoli totiž tato sociální skupina může být v řadě ohledů také zranitelnější a zaslouží si proto rovněž sinější ochranu, uvedené neplatí v případě šokující prezentace názorů týkajících se otázek interrupce. Pohoršení kolemjdoucích či jejich znechucení z vystavených informačních panelů je totiž nutno chápat jako projev jejich nesouhlasu s těmito názory (či nesouhlasu se způsobem jejich prezentace), nepostačí však k limitaci svobody projevu či práva shromažďovacího. Ostatně tyto osoby mají příležitost (s využitím svých znalostí a zkušeností) vstoupit do diskuse s mluvčím nebo svolavatelem či účastníky pořádaného shromáždění a takto legitimně vyjádřit v rámci veřejné debaty (třeba také i ostřejším způsobem) svůj nesouhlas.

33. Ústavní soud se proto podrobně zaměřil na skutečnost, zda-li předmětné shromáždění nemohlo neúměrně zasáhnout do práv a chráněných zájmů dětí, neboť za této situace, jak plyne z výše řečeného, by se mohlo jevit omezení shromažďovacího práva jako nezbytné.

34. Z vyžádaného soudního a správního spisu se k tomu podává, že stěžovatel shromáždění ohlásil na náměstí 1. máje v Chrastavě, jehož šířka je zhruba 65 metrů a délka 80 metrů, přičemž v jednom z rohů náměstí sídlí Základní škola Chrastava, kterou navštěvují děti od 6 let věku. Pokud by tedy shromáždění stěžovatele bylo situováno do středu tohoto náměstí, vzdálenost východu školy od shromáždění by byla maximálně 40 metrů (spíše ale méně). Navíc, v tomto prostoru bylo již dříve rozpuštěno stejným svolavatelem realizované shromáždění dne 23. 4. 2014, a to taktéž z důvodu zásahu do práv zde přítomných dětí.

35. Za této skutkové situace dospěl Ústavní soud k závěru, že omezení shromažďovacího práva stěžovatele v tomto prostoru bylo s ohledem na chráněné zájmy dětí možné, neboť

správní orgán v zásadě nemohl vyloučit, že by se děti opět nemohly setkat s prezentovanými šokujícími materiály. Jakkoli se totiž jedná o prostor náměstí, na kterém lze očekávat, že se bude pohybovat největší množství lidí v rámci dané obce, takže právě zde bude moci svolavatel shromáždění nejúčinněji prezentovat své názory, konkrétní velikost náměstí nikterak nezaručuje, že by se děti mohly tomuto shromáždění vyhnout a nemusely by tak být konfrontovány s obsahem vystavených šokujících sdělení. Platí přitom, že každý, včetně stěžovatele, má právo prezentovat své názory, nikdo však nemá povinnost jeho sdělení přijímat, přičemž v případě dětí je stát dokonce povinen zabránit tomu, aby děti a mladiství přijímali sdělení pro ně nevhodná. Nelze totiž opomenout ani skutečnost, že ne všechny děti vyrůstají v rodinném a sociálním prostředí, jehož příslušníci by jim vysvětlili vlastní podstatu a šokující charakter vystavovaných materiálů a navíc skupina dětských posluchačů může vnímat takovýto projev selektivně a mnohé věci mohou ukládat do podvědomí jen mimoděk jako podprahovou informaci.

36. Zároveň si svolavatel musel být s ohledem na jím dříve pořádané shromáždění na stejném místě vědom (tomu ostatně napovídají jím deklarovaná opatření) i předchozích rozhodnutí soudů, týkajících se jeho shromáždění (srov. též usnesení sp. zn. IV. ÚS 310/13 ze dne 15. 10. 2013), z nichž plyne, že tento způsob prezentace informací dětem nepoživá ochrany shromažďovacího práva, a že se tedy nemůže účinně dovolávat ani svobody projevu. Byl si tedy vědom skutečnosti, že v prostoru, v jehož blízkosti se nachází základní škola, může snadno dojít ke sdělování nevhodných informací dětem a správní úřad proto zřejmě omezí jeho shromažďovací právo. Zřejmě právě proto navrhl přijetí některých opatření, jež by zamezila tomu, aby se mohly s informačními panely seznámit děti školního věku.

37. Podle názoru Ústavního soudu nicméně stěžovatelem nabízená opatření nemohla být považována za dostatečná. Nejvyšší správní soud správně poukázal na to, že některá z nich by pro stěžovatele byla spíše jakousi „reklamou“, nežli prostředkem způsobilým děti odradit od účasti na shromáždění. Jakkoli totiž nabízená opatření musí být vždy velmi zvažována z hlediska minimalizace zásahů do shromažďovacího práva, nadále platí, že je především na správním orgánu, aby (samozřejmě s ohledem na ústavní východiska shromažďovacího práva) v každém konkrétním případě pečlivě posoudil, zda jsou dostatečná pro dosažení sledovaného účelu, tedy v daném případě ochrany práv dětí. Stěžovatel přitom jistě mohl navrhnout i taková opatření, která by se jevila z hlediska sledované ochrany dětí dostatečnými. V úvahu připadá např. umístění šokujících informačních panelů do stanu či jiného podobného přístřešku, anebo alespoň jejich sestavení do uzavřeného tvaru tak, aby osoba, která by je chtěla shlédnout, musela do tohoto prostoru vstoupit, přičemž pořadatel by zamezil, aby do tohoto prostoru mohly vstoupit malé děti. Za přiměřená opatření však ani Ústavní soud nepovažuje pouhé umístění varovných cedulí a informování školských zařízení o nadcházejícím protipotratovém shromáždění (viz oznámení ze dne 14. 5. 2014), neboť tato by skutečně mohla u dětí spíše vyvolat zvědavost a nijak by nezabránila možnosti, aby procházející děti panely shlédly. Ústavní soud ostatně připomíná poměrně malý prostor dotčeného náměstí, což samozřejmě vede k závěru, že i ten, kdo by přímo nevstoupil do prostoru shromáždění, by s vystavovanými panely byl konfrontován a nemohl by se jí vyhnout. Možnost obejít shromáždění z dostatečné vzdálenosti tedy nepřicházela do úvahy a navíc, jak dovodily obecné soudy, v tomto prostoru se děti běžně pohybují při přesunu mezi školou a jednotlivými školskými zařízeními, a nebylo tedy reálné omezit jejich pohyb. Navíc, takováto restriktivní omezení svobody pohybu by nebyla slučitelná s právem, neboť účel omezení tohoto práva by nedosahoval přijatelné úrovně. S ohledem na výše uvedené by se jako dostatečné tedy nejevila ani možná opatření přijatá ze strany městské policie, neboť ani ta by nedisponovala možnostmi, jak zabránit dětem shlédnout (alespoň z dálky) vyobrazené šokující panely. Možnost zásahu do shromažďovacího práva tedy byla ze strany správního orgánu dána.

38. Ústavní soud rovněž zvažoval, zda nebylo možno v posuzovaném případě omezit shromažďovací právo stěžovatele šetrnějším způsobem, než byl zákaz shromáždění. V této souvislosti se Ústavní soud především soustředil na otázku, zda by více nešetřilo podstatu a smysl shromažďovacího práva stěžovatele, pokud by dotčené shromáždění nebylo apriorně zakázáno, nýbrž došlo by k jeho rozpuštění, pakliže by se opatření deklarovaná stěžovatelem zjevně míjela účinkem.

39. V této souvislosti je totiž třeba připomenout konstantní judikaturu ESLP, že opatření preventivního charakteru sloužící k potlačení svobody shromažďování (či svobodu projevu), kromě případů podněcování násilí či odmítání principů demokracie, jakkoli šokující či neakceptovatelné mohou určité názory či slova připadat státním orgánům a jakkoli nelegitimní mohou vyřčené požadavky být, dělají demokracii „medvědí službu“ a často ji dokonce ohrožují. Jednou z hlavních charakteristik demokracie je totiž možnost řešit problémy prostřednictvím dialogu a bez uchýlování se k násilí. Proto také ESLP uvedl, že upřednostňuje následné rozpuštění shromáždění před preventivním zákazem (viz např. rozhodnutí ze dne 29. 6. 2006 ve věci *Öllinger proti Rakousku*, stížnost č. 76900/01 či rozhodnutí ze dne 21. 10. 2010 ve věci *Alekseyev proti Rusku*, stížnost č. 4916/07). Podobně Nejvyšší správní soud konstantně vychází z předpokladu, že k omezení shromažďovacího práva může dojít pouze výjimečně, za podmínek stanovených zákonem o právu shromažďovacím, a zejména v případě konfliktu s ústavním pořádkem chráněnými právy třetích osob je třeba takový konflikt vždy řešit za použití principu proporcionality, přičemž zákaz shromáždění představuje krajní způsob řešení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2007, čj. 8 As 51/2007–67).

40. V nyní řešeném případě však Ústavní soud považuje za důležité, že stěžovatel na dotčeném prostoru již dříve shromáždění pořádal, přičemž úřad jej nedlouho po jeho počátku rozpustil. I s ohledem na charakter dalšího ohlášeného shromáždění přitom bylo zjevné, že jeho podoba bude velmi podobná té minulé, takže vyvstane velmi silně požadavek na opětovný zásah do stěžovatelova shromažďovacího práva. Navíc, jak již bylo uvedeno výše, s ohledem na velikost náměstí nemohl mít správní orgán pochybnosti o tom, že by stěžovatelem vystavované panely opět zasáhly do chráněných práv dětí. Za této situace by se tedy požadavek na nemožnost preventivně zasáhnout do shromažďovacího práva stěžovatele jevil nadbytečně formalistickým, přičemž ve své podstatě by neprospěval ani svolavatel samotnému, protože pokud úřad najisto věděl, že shromáždění není možno z více zákonných důvodů na tomto prostoru provést, ušetřil preventivním zákazem stěžovateli náklady na jeho přípravu a konání.

41. Ústavní soud musel rovněž zohlednit skutečnost, že v současné době správní úřad nemá žádné zákonné možnosti omezit pouze určité parametry plánovaného výkonu shromažďovacího práva tak, aby nezasáhl do jeho samotné podstaty, nicméně aby zamezil jeho některým případným negativním důsledkům. V současnosti totiž orgány obce nejsou oprávněny stanovovat žádné podmínky pro konání shromáždění a mají pouze možnost shromáždění buď dopředu zakázat, anebo rozpustit na místě. Ústavní soud považuje za prospěšné, pokud i za této zákonné úpravy správní orgán projeví snahu a se svolavatelem komunikuje ohledně konkrétních skutečností, které by mohly vést k zakazu shromáždění, a pokusí se jej samotného přivést k takovému řešení, které by konání shromáždění umožnilo. Tato doporučení však za stávající právní úpravy svolavatel samozřejmě nemusí respektovat a úřad je nemůže přikázat či vynucovat.

42. V nyní projednávaném případě je však situace značně specifická tím, že vedlejší účastník již měl zkušenosti se shromážděním stěžovatele a věděl, že prezentace předmětných šokujících informačních panelů představuje samotnou podstatu jím pořádaných shromáždění, takže jeho případná (neformální) snaha, aby tyto panely nebyly vůbec vystaveny, by se zřejmě jevila zbytečnou. Takto tedy dospěl Ústavní soud k závěru, že zákaz shromáždění

pořádaného stěžovatelem, jakkoli se jedná o opatření krajní, jehož aplikace musí být obzvláště silně odůvodněna, byl opodstatněný a nelze jej považovat za neslučitelný se základními právy stěžovatele.

43. Ústavní soud ostatně připomíná, že i za situace, kdy bylo shromáždění dopředu zakázáno, mohl stěžovatel svého shromažďovacího práva přesto využít. Pokud by tak ale učinil, měl přijmout s ohledem na důvody zákazu shromáždění taková opatření, která by musel správní úřad shledat dostatečnými (například vůbec nevystavovat dotčené informační panely a své shromáždění skutečně pojmout pouze jako „petiční“, či jejich vystavení situovat tak, jak bylo naznačeno výše), a toto shromáždění znovu oznámit. Zákaz jednoho shromáždění totiž svolavatele nikterak nelimituje v možnosti oznámit konání nového shromáždění, a to i na stejné místo, čas a se stejným účelem. Úřad by následně byl povinen posoudit toto další oznámení a nově zvážit, zdali již nebyly splněny podmínky pro nutné strpění shromáždění stěžovatele, a to samozřejmě i za situace, kdy by s jeho akcí ideově zásadně nesouhlasil. Nic takového však stěžovatel neučinil.

44. Ve zbytku námitek stěžovatele Ústavní soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu, jehož odůvodnění se podrobně a přesvědčivě vypořádalo se všemi stížnostními námitkami. Takto též vážil vztah nyní posuzovaného případu k věci řešené před tamním soudem rozsudkem sp. zn. 7 As 48/2012, a konstatuje, že tento případ se vztahoval k možnosti postihu stěžovatele za spáchání přestupku, takže se skutečně jedná o odchylnou věc, kdy závěry vyslovené v citovaném rozsudku nelze plně vztáhnout k nyní projednávané věci týkající se práva shromažďovacího, neboť výkon tohoto práva má svá specifika, a to právě například ve vztahu k negativním dopadům do ochrany dětí a mladistvých.

VII. Závěr

45. Ústavní soud tedy uzavírá, že obecné soudy svými rozhodnutími neporušily stěžovatelovo právo na svobodu shromažďování, právo na svobodu projevu a ani další jím vytýkaná základní práva a svobody, neboť ústavně souladným způsobem interpretovaly předmětná ustanovení zákona o právu shromažďovacím a nepřekročily pravomoc jim danou ústavním pořádkem České republiky.

46. Z výše uvedených důvodů Ústavní soud podle ustanovení § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu ústavní stížnost zamítl, neboť napadeným rozhodnutím nedošlo k porušení ústavně zaručených práv stěžovatele.

47. Ústavní soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

P o u č e n í : Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat (§ 54 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

V Brně dne 5. května 2015

Radovan Suchánek
předseda senátu